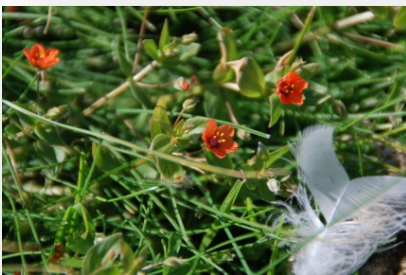

Ytre Hvaler nasjonalpark

ÅRSRAPPORT 2019 Tiltak Ytre Hvaler nasjonalpark

Innledning

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre får midler til tiltak og avtaler oppsyn i verneområdet gjennom den årlige Bestillingsdialogen.

Bestillingsdialogen er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt. Bestillingsmøtene er en arena for rapportering fra SNO lokalt, drøfting av status, utfordringer og tiltaksbehov. Dette er både et grunnlag for forvaltningsmyndighetens innmelding av behov for oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak, samt innmelding av behov for tiltaksmidler til Miljødirektoratet/SNO.

Bakgrunn

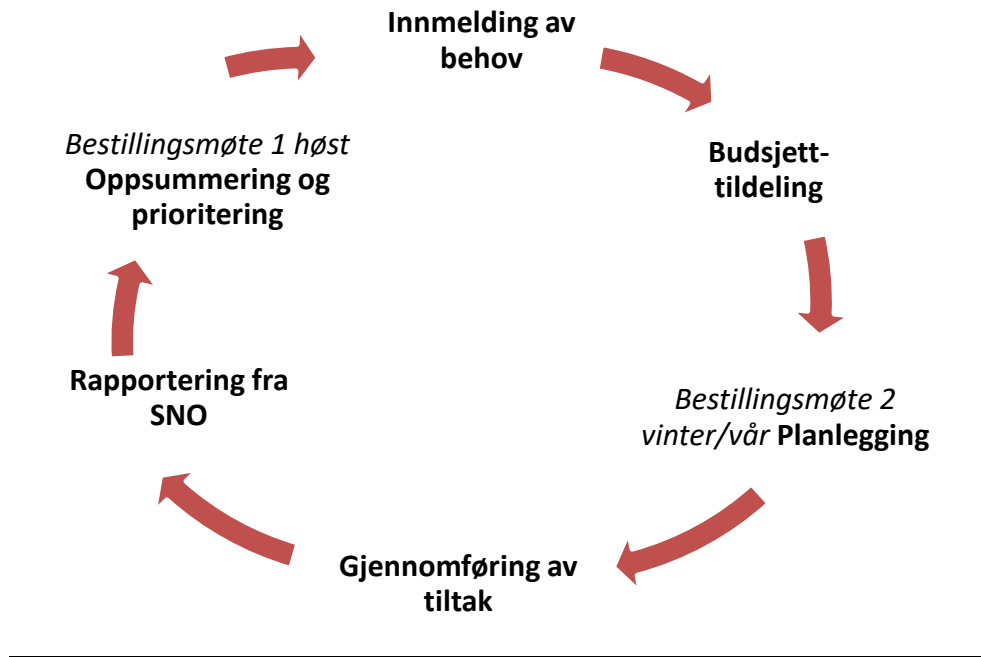
Kjerneoppgaver: SNO er miljøforvaltningens operative feltorgan som fører tilsyn med naturtilstanden og med menneskelig aktivitet relatert til bestemmelsene i miljølovgivningen som er knyttet til natur og utmark. Samt driver med informasjons- og veiledningsarbeid.

SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioriteringer og økonomi for gjennomføring og rapportering av disse "kjerneoppgavene". For å sikre en omforent forståelse av behov og prioriteringer er det likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter faglige utfordringer og tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill på prioriteringer for kommende år.

Bestillingsoppgaver: Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver ut over SNOs egne, faste kjerneoppgaver, som registreringsarbeid, overvåking, vedlikehold, tiltak i verneområder (informasjons-, restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak) og lignende. Forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt kan avtale å gjennomføre slikt feltarbeid gjennom bestillingsdialogen, meo forvaltningsmyndigheten bestiller oppdrag.

SNO lokalt vil avstemme disse oppgavene ift andre pålagte oppgaver og kapasitet for øvrig. SNO sitt deltidspersonell eller lokalt samarbeidende tjenesteytere (f eks Skjærgårdstjenesten) kan avtales å være feltaktøren i forhold til gjennomføring av bestillingsoppgaver.

Prioritering og planlegging av tiltaksmidlene over post 1420.31 til tiltak i verneområder inngår i bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten og lokalt SNO. Prioritering vil skje i henhold til «Strategi for tiltaksmidler».

Figuren beskriver årshjulet for bestillingsdialogen. Bestillingsmøte 1 avholdes i november/desember. Der gjennomgås status, utfordringer og behov for feltoppgaver og tiltak. Frist for forvaltningsmyndigheten for innmelding av bestilling/behov til Miljødirektoratet/SNO er 10. januar.

Etter budsjett-tildeling i februar/mars avholdes bestillingsmøte 2. Aktørene er da kjent med overordnede prioriteringer, føringer og budsjettfordeling. På møtet foretar man endelige drøftinger og avtaler om feltoppgaver og tiltak i verneområder. Deretter iverksettes de avtalte feltoppgaver og tiltak.

Dersom SNO benytter eksterne tjenesteaktører til gjennomføring av oppdragene, vil slike kontraktsinngåelser følge SNO sine ordinære prosedyrer.

SNO lokalt sin rapportering til forvaltningsmyndigheten vil skje innen neste bestillingsmøte 1.

Miljødirektoratet/SNO presiserer viktigheten av god planlegging i forkant av tiltak. Spesielt i forbindelse med større prosjekter, er behovet for å ha nødvendige tillatelser etter annet lovverk og nødvendige avtaler for gjennomføringen av tiltaket i orden før midler kan tildeles. Det er viktig med en realistisk framdriftsplan. Ved bestilling av spesielt sammensatte og/eller kostbare tiltak, skal det gis en beskrivelse hva tiltaket går ut på inkl. kostnadsberegninger knyttet til tiltaket. Prosjektbeskrivelser kan legges ved/lenkes.

Tiltak 2019

Totalt tildelte midler Bestillingsdialogen 2019: 450 000 kroner (+ SNO 50 000 kroner)

Prosjekt Storesand

Navn på tiltaket: Prosjekt Storesand Friluftshus

Tiltakskategori: Restaurering

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 200 000

Status: Igangsatt – ikke slutført

Økonomisk forbruk: Kr 200 000

Kommentar:

Del av et større, flerårig tilretteleggingsprosjekt med mange medfinansierere. Prosjektbeskrivelse finnes. Ferdigstilles 2020.

Beskrivelse av tiltaket:

Storesand på Kirkøy i Hvaler kommune er et stort, sammenhengende natur- og friluftsområde. Området er tilrettelagt som friluftsområde, for bading, lek, naturopplevelser og telting, og regnes som en av Østfolds beste og mest brukte strender. Storesand er lett tilgjengelig, også med kollektivtransport fra Oslo, og kyststien på Hvaler går tvers gjennom området. Friluftsområdet Storesand er en viktig innfallsport til Ytre Hvaler nasjonalpark, og er i særklasse det mest brukte området i nasjonalparken. Hver eneste dag, gjennom hele året, brukes Storesand som friluftsområde, og fine sommerdager kan dagsbesøket overstige 1000 personer. Området er statlig sikret til friluftslivsformål, og Oslofjordens Friluftsråd har ansvar for drift og vedlikehold av stedet. Sanitærbygget på Storesand ble reist for ca. 25 – 30 år siden og har ikke tålt tidens tann. Vannkvaliteten på stedet er også dårlig, og de øvrige servicebygningene holder heller ikke mål. I mange år har publikum reagert på tilstanden på disse fasilitetene, men det har ikke vært ressurser til å gi et ordentlig løft. I 2012 ble en arbeidsgruppe bestående av Hvaler kommune, Ytre Hvaler nasjonalpark, Fylkesmannen i Østfold, Østfold fylkeskommune og Oslofjordens friluftsråd opprettet. Målsettingen var å definere framtidig bruk av Storesand, og hva som skulle til for å gi service til friluftslivet på en måte som er Storesand og Ytre Hvaler nasjonalpark verdig. Prosjekt Storesand 2015 la grunnlaget for å satse på et samlet service- og friluftshus, i prosjektet Storesand Friluftshus. Friluftshuset vil ferdigstilles i løpet av 2020. Se vedlagt informasjonsplakat.

Skjøtsel av kystlynghei Huser og Svarteberget

Navn på tiltaket: Skjøtsel av kystlynghei Huser og Svarteberget

Tiltakskategori: Restaurering

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 200 000

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk: 0 (2019-kroner) - Kr 200 000 (overført fra 2018)

Kommentar:

Skjøtelsplan er utarbeidet. Mye krypeiener, furu og slåpekratt er ryddet i felt 1.

Delområder for skjøtsel etter prioritering (1 – 14). Røde områder har større eller mindre lyngheier som skal brennes, blå områder skal ikke brennes (evt. bare som restaurering).

Skjøtsel av kystlynghei Søndre og Nordre Søster

Navn på tiltaket: Skjøtsel av kystlynghei Søndre og Nordre Søster

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 50 000

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk: Kr 16 748

Kommentar:

Villsau har til nå gjort en god jobb i flere år. Disse gikk året rundt på Søsterøyene. Villsauen ble fjernet fra begge Søsterøyene vinteren 2015. Nye beitedyr (gammelnorsk spælsau) kom på plass i 2017 – men ikke med vinterbeite. Dyr transporteres ut og inn vår og høst.

Skjøtsel av strandeng Herføl

Navn på tiltaket: Skjøtsel av strandeng - Smalsund og Rognhavn

Tiltakskategori: Restaurering

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

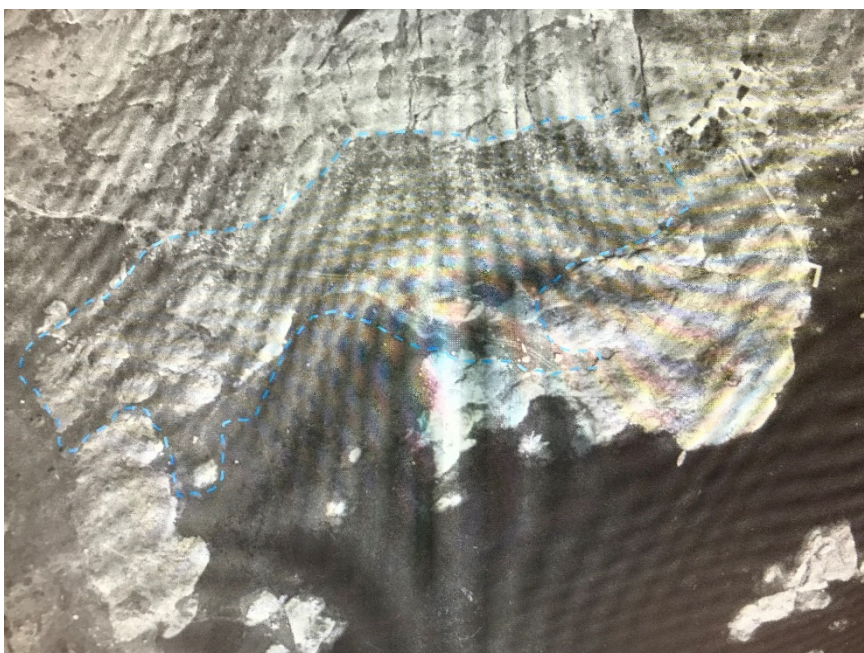
Søknadsbeløp: Kr 150 000 (søkt til Vikerkilen - omprioritert)

Status: Løpende skjøtelsbehov

Økonomisk forbruk: Kr 170 000

Kommentar:

Beitedyr bør på plass raskt, for å hindre gjengroing. Skjøtelsplan bør utarbeides for Herføl. Mye krypeiener, furu og slåpekratt er ryddet. *Bildet viser Smalsund, 1966.*

Skjøtsel av kystlynghei Sjursholmen, Kirkøy

Navn på tiltaket: Skjøtsel av kystlynghei – hustuffer - Sjursholmen, Kirkøy

Tiltakskategori: Restaurering

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 25 000

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk: Kr 16 930

Kommentar:

Første gangs rydding i 2015 med midler fra fylkeskonservator. Behov for årlig skjøtsel/vedlikehold framover med NP-midler; etter avtale med Østfold fylkeskommune, fylkeskonservator. Utføres av Hvaler kommune, park- og friluft.

Bekjempe fremmede arter: rynkerose, kjempespringfrø

Navn på tiltaket: Bekjempe rynkerose, Rosa Rugosa

Tiltakskategori: Uttak av introduserte arter

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 100 000

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk: Kr 35 958

Kommentar:

I tråd med handlingsplan for fremmede arter. I år på Storesand.

Merk: En del av beløpet er brukt for å bekjempe kjempespringfrø, som ble oppdaget ved Spjærøykilen i mai 2015 – på grensen til nasjonalparken.

Før rydding

Etter rydding

Taksering av hekkende sjøfugl**Navn på tiltaket:** Taksering av hekkende sjøfugl**Tiltakskategori:** Kartlegging**Øk. ansvarlig:** Forvaltningsmyndighet**Søknadsbeløp:** Kr 20 000**Status:** Sluttført**Økonomisk forbruk:** Kr 10 000**Kommentar:**

Årlig samarbeid med fylkesmannen i Østfold. Akerøya Ornitologiske Stasjon leverer rapport.

Tilrettelegging ved innfallsporter til YHNP**Navn på tiltaket:** Tilrettelegging ved innfallsporter til YHNP**Tiltakskategori:** Tilrettelegging og informasjon**Øk. ansvarlig:** Lokalt SNO**Søknadsbeløp:** Kr 0**Status:** Løpende**Økonomisk forbruk:** Kr 0**Kommentar:**

Oppsett av 4 ferdselstellere gjennomført av SNO. Plassert ved kyststien i Ørekroken, kyststien ved Vikerkilen-Brattestø og kyststien ved Guttormsvauen. Samarbeid med Hvaler kommune og Oslofjordens Friluftsråd.

Opprydding i strandsonen/OSPAR-stranda/Fredagshølet**Navn på tiltaket:** Opprydding i strandsonen/OSPAR-stranda**Tiltakskategori:** Annet**Øk. ansvarlig:** Forvaltningsmyndighet**Søknadsbeløp:** Kr 0**Status:** Løpende**Økonomisk forbruk:** Kr 0**Kommentar:**

Samarbeid med SNO, Oslofjordens Friluftsråd og Skjærgårdstjenesten.

Ytre Hvaler nasjonalpark 10 år

Akerøydagen 2019 16. juni ble startskuddet for markering av 10 års jubileet for Ytre Hvaler nasjonalpark. Natur, vern og historie ble satt i fokus.

Det ble trykket et eget jubileumsprogram som ble sendt ut til alle husstander.

Lørdag 7. september inviterte vi til jubileumsmarkering og et stort familiearrangement på Skjærhalden! Et mangfoldig og variert program ble gjennomført i hele sommer.

**Ytre Hvaler
nasjonalpark****10 år 2019**

Andre felttiltak i Ytre Hvaler

Årsrapport fra Statens Naturoppsyn og årsrapport fra Skjærgårdstjenesten gir utfyllende informasjon om viktig feltaktivitet i Ytre Hvaler nasjonalpark.

Se også egne rapporter for prosjektene [Frisk Oslofjord](#) og [Krafttak for kysttorsken](#).

Nå bygges friluftshuset!

Her kommer nye bygg med gode sanitærforhold, mat og drikke, og formidling om Norges første marine nasjonalpark.

Ansvarlig for prosjektet: Oslofjordens Friluftsråd i samarbeid med Ytre Hvaler nasjonalpark, Hvaler kommune, Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold.

Planlagt ferdigstillelse: Våren 2020

For framdriftsplan og mer informasjon:

www.oslofjorden.org/friluftshuset-pa-storesand/

Byggesone
Avstengt september - mai

Transportsone
Vær oppmerksom og slipp fram transport til byggeplassen.

Alternativ kyststi

Disse har bidratt med midler til å gjøre dette mulig: ... og mange små og store bidrag fra enkeltpersoner

Byggherre og prosjekteier:
 Oslofjordens Friluftsråd

Snorkelløype på Storesand

- en natursti under vann

Ta på deg snorkel, dykkemaske og svømmeføtter og svøm til postene du finner under de gule bøyene. Snorkelløypa tar deg rundt til åtte poster med informasjon om noen vanlige arter du kan finne i Ytre Hvaler nasjonalpark. Det henger børster ved postene - bruk dem om det er sedimenter eller begroing på dem. Husk at snorkling skjer på egen risiko. Sørg for at du alltid snorkler sammen med andre, eller har avtale med noen på land som holder øye med deg.

Put on your snorkel and flippers and swim to the information stations under the yellow buoys. The snorkeling trail takes you around eight stations on the sea bed with short facts about common species in the national park. There are brushes at each of them - use them to clean if necessary. Remember that snorkeling is at your own risk. Always make sure that you snorkel along with others, or that someone watches from the shore.

1: 1 250

Merknader

Rydder strandområdet opp til stien. Vurdere videre rydding av "skogholt" nord for strandområdet.